

MURASZOMBATI ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGETÁRIUM TARTALMU HETILAP

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamatételek a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felolvasó szerkesztő: **OLAJOS SÁNDOR.**

Kiadó-laptulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésügyi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díj: 1 ha-ábos peitisor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél sorozatint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilváltó peitorsa 25 kr.

A konyhakert őszszel.

Nem győzők ismételni, mennyire nagy hiba, hogy nálunk még mindig annyi konyhakertet találhatunk, melynek talaja egész tavaszjig érintetlen, vagyis oly állapotban marad, a mint az a vetemények eltávolítása után visszamaradt. Ez oly hiba, a mely a következő évben igen sok alkalom megbosszulja magát. Nevezetesen nemcsak az által, hogy az ily konyhakertben aztán tavaszszal rendesen elkérik a veteményezés, hanem az által is, hogy a vetemény-magvak az ily talajban rosszabbul kelnek s mindennek következtében kevésbé is sikerülnek.

Mihelyt tehát őszszel a kerti vetemények a konyhakertből kikerültek, fel kell annak talaját ásni s a jövő évi veteményezési tervet megállapítani. A kert talaj felásásának, ha csak az idő engedi, mindenesetre az a teli fagy beállta előtt kell megtörténni, ha azonban az ősz igen esős volna, akkor vagy még az őszi szárazabb időt kell azzal bevárni, vagy akkor kell e munkát tel folytatni elővenni, midőn a talaj szárazabb s annyira felengedt, hogy az ástó magába veszi. Tul. nedves állapotban azt felszíni nem szabad, mert ezzel többet rotatnánk, mint a meynyit használnánk vele.

Hogy a konyhakert talajának mely az ősz folytán való felásását a munkaelosztás helyesebb keresztülvitele is ajánlja, azt az első tekintetre be lehet látni, miután a betakarodás után e munkára nemcsak hogy mindig elegendő munkást lehet kapni, hanem okvetlenül elősőbb napszám mellett is, mint tavaszszal, midőn — főleg ha későn nyílik a tavasz — minden kézzre annyi teendő vár. A fő ok azonban, miért a konyhakertnek még az ősz folytán való felásása annyira fontos műveletet képez az, hogy annak talaját valóban jól, vagyis a konyhakerti vetemények kívánalmának megfelelőleg, csakis ezen őszszel való felásás által lehet elkészíteni.

A konyhakert talajának melyen való felásása által, még ha az trágyát nem kap is, p. o. burgonya alá, melyen növény trágyázott talajban, főleg ha a talaj már természetűl is elég gazdag, különben is jobban csak szárbá hajt) azt érjük el, hogy a talajban található növénytápszerek a tel fagy által feloldatnak, mely czélból művelve a talajt a felásás után, azt erősen kell hagyni. Mig ellenben ott még, hol a talaj trágyává lesz, az őszszel a felásás arra szolgál, hogy a trágya a talajjal elkeveredve, a mint az előszó vagy a kövász a térszának megkeletését hozza létre, úgy a trágya is növény-tápszereké való felbomlása által felbontolag hasson a talajban található növénytápszerekre is. A mely esetben azonban a trágyát melyen aláásni nem szabad s a felásás után a talajt gerebelyével el kell egyengetni.

Ha a talajt ekként előkészítve találja a tavasz, akkor alig lesz oka a háziasszonyunk panaszokból, melyek hűlő időben nem veteményezhetett el s nem állthette ki a palántát (rászár) mert hiszen ezen esetben minden veteményjg készen várja a veteményezést és pedig mennyire más állapotban, mintha csupán tavaszszal lesznék a veteménymagvak felásva, mert hiszen az őszszel való felásása által a talajnak nemcsak egyfőtől azt érjük el, hogy a talaj termő erősen gyarapszik, hanem még sok más is, nevezetesen:

Az őszszel felásott talaj jobban megtartja a teli nedvességet, mint pedig amely csak tavaszszal lett felásva, éppen ezért az őszszel felásott vete-

Kühnyzski ogracsek v-jeszn.

Nemremo zadoszta opomijnati, kak je velka falanga tou, ka pri nasz esese i zdaj kelko jeszte táksi ogracsekov, steri tak osztánejo do szprotolejtja, zdvu toga, ka bi je k-ezuj pripravili k-szejádvj. Tou je táksa falanga, stera v-pridouceen leti száma szebé ne csemurno kastiga, nej szamo záto, ka doszta farti zaosztáne szjejdve, nego i záto, ka v-neprpravnoj zemlej szemem vó ne pride porédi, i pouleg toga zaosztáne.

Záto kak v-jeszn vó vzememo pouv z-ogracseka, vesazsi je potrejno nyega gori zkopati i notri vtálati, ka v-ednom pa ka v-drúgou meszti notri bodemo szejali. Ogracsek, na kelko je mogouese, moremo pred mrazon gori szkopati, — nego esi je jeszn mokra, te moremo csakati, gda szúho vrejmen notri pride. Ár v-mokrom vrejmen je nej szlobodno gori kopati, ár z-táksim tálom bi vecs kvára napravili kak haszka.

Ka ogracseka gorikopanye je v-jeszn boukse, tou vszaki previdi, ár gazda gda je zse vsze notri szpravo, lejko dobí delaveze, na szprotolejtje, pa szmetenje, i gda vszaki cslovik je dol zavézen.

Náj zéksi zrok, ka sze naj ogracsek v-jeszn gori szkopa, je tou, ka táksi ogracsek lejko kezuj priprávi k-szejádvj.

Ogracsek moremo globoko gori szkopati, ár te esi je glih nej pognojeni pod krumpise, steri ezilon esi szo ovak v-dobroj zemlej, vsze v-nád idejo, tou zadobimo, ka ona travina, stera sze v-zemlej nájde, szpernej zatoga volo, gda gori szkopamo, te tak nilajimo do szejádvj. Nadale tan, gde je pognojeno, tou gorikopanye je záto potreibno, ka sze naj zenla z-gnojno vkúper popalij, i tak véksi pouv prinesze. V-táksim farti gnoj globoko neszmi zakopati — i za gorikopanyom more zemlouv z-grablami pograblati.

Esi ogracsek tak kezuj priprávim, te sze edna vertinya nejma touzstiti na szprotolejtje, ka je nej moglo kapiszto i tak vecs poszaditi, ár jo na vsze sztran gotovo esáka i kak drúgase, ka esi bi na szprotolejtje gori bilou kopano, ár z-jesznszknim gori kopanyom nej szamo tou zadobimo, ka véksi pouv je, nego i drúgo, d. p. :

V-jeszn gorikopanye bole drzsj vlago, kak esi bi na szprotolejtje gori bilou szkopano, záto jesznszko gori kopanye je nej potrejno z-nouvice gori kopati, nego szamo zselezsnimi grablami gori zrásti — pa lejko notri szjeja ali szjadj.

Krumpise pa lejko brezi vsze czeremonie notri szadi. I tak grah — esi pa szledi travijna vóvdári — te szamo okopati. Na bol

TÁRCZA.

A kolera babonája.

— Irtá: Bl. S. —

Némely tudomány a nép hiedelmében, szokásaiban s nézeteiben, melyeknek összegét babonának nevezik, bizonyos forrtükörképpel bír. A népnek megvan saját astronomiája, meteorológiája s különös képzelve az égitestekről, a felhőkről, a szavirányról, a zivatarról, s szélről; megvan saját zoológiaja koronás kigyókkal, hétéfű sárkányokkal, háromlábú szamarakkal s nyulakkal; vannak ott lidércek s ludvérecek s tudj Istent még hányféle csudálatos eszűdműzék; botanikája tele van mindennemű bűvös növényekkel; vannak ott félek, melyekkel minden zárt megnyithatunk, olyanok, melyek minden gonoszolt megvédének, szerencsevívások s a leghatályosabb varázsfűvek egész serege.

Dacára annak, hogy népünk alsóbb rétege a lelkészek és tanítók jóakarata s felvilágosítása mellett a babonáit biléncesebbül még mindig nem szabadul, hialát adhatunk Istennek, ha e balhiedelem lényegét és quantumát hazánkban összehasonlítjuk oly népekével, melyek a műveltség s felvilágosodottság tekintetében felettünk állónak mondják magukat. Hogy a babona mennyire van elterjedve Német és Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában s Helvétországban, erről még más alkalmas időben is lesznek bator írni; most azonban átterek a dolagra.

Azon irtóztos járvány, mely már néhány év óta Európát, sőt ez évben hazánkat is fenyegeti, már több egy évszázadnál, hogy Közép-Európát nem látogatta meg. De akkoriban fellépett, különösen felső Németországban s Oroszországban oly rettenetes vala, hogy az Alpoktól az északi tengorig, a Kárpátoktól a Volgáig emléke még mindig el a nép szájában. Azonban ezen, — mint más ilyféle — már két emberéletet túlhaladt emlékek nem bírnak éppen történelmi valóssággal, inkább mondászerűek, mindenemű mythológiai képzeletekkel vegyítettek.

A kolera közeliednél valóssággal látható, sőt emberi alakot öltve, személylyé válik; bizonyos állatoktól terjesztetik s némely titkos varázsfűvek

TÁRCZA.

Cselaria od kolere.

Niszterna znanosz med lisztvin vórnoszti, navodi i gl-dajoci sztran stera vkúper záto za eselario zovéjo, sztranzoszti premága. Lúdjé májo szvoj miszje od nebszki dugovánj, od oblák, od rongu, od vilera i od vótvrom szvojo nasztnalosz od koronivani káesov, od szedenglavati pozovj tri glavati szamarov i od závecov; szojo tan lidéri i ludvérezi i Bog za kelkoféle eszdni leszajosi-plezajosi sztvári; vszefelé eszude tráve; — ta szvojo takse tráve, ka vszefelé spore gori lejko odprémo, takse ka sze od sze hídoube lejko odszlobodijo szresne korine, i náj bole moesne czomprazski korin ezli rád.

Proti tomi, ka nasega lisztva odszpodisznyi tao díhovníki i vneshitelszki dobritel i gori szpoznanzszi polek dónok sze od eselarie potrdnoshzi nemrejo odszloboditi, hváto lejko dámo Bougi, esi to na nepravu vórnoszti sztnalosz v-domovini, vkúp zghlamo z-táksim lisztvin, steri szvojo znanoszti i bole vó zvnescim talou sze szebé za vésko obejszjo.

Kak je eselaria sze razprasztréna v-Nemskun i Francuszkn országj, v-B. Igiimi i Helvétksom országj, od toga mo drgoues v-prilicsnon vremenibom sze vtipa piszati; zdáj pa prek sztopim na delo.

Té sztrazni beteg, steri sze niszterna lejta Europo zdáj pa zse naso domovino pri zse vecs szto lejta, ka szrednyo Europo ne pohajjo. Ali te je pridejcos, ezilon v-Nemskun országj i v-Ruszszknun országj. — tak sztrazni velki bio, ka od Alpeskegove do szvezszki morj, od Kárpátov do Volgo, na szponem esese szgdár zsvé med lisztvin. Ali to kak kaj drigo rávno takse sze dvej zsviljena eslovescega vise szponemika právoga prigodnoga nema, záto sze sze bole pripoviszti sze z-drúgim vkúp zmesano.

K-pridajoci koléri zaisztio viditi ezilon v-eslovescen kejsi sze na persons obérné; med sztvári sze raszplodi i z-niszternimi skrivni trávi sze dalecs lejko odberzti, Nemdzskun meszti sze lejko vóto drejvo zapré, vszetené szkamlami tudí lejko zaglózdj, ali te pazlivi more bití, ka té sztrazen fites sze gde vó ne odszlobodi.

ményágak tavasszal ujbl felásva nem is lesnek, hanem csak jó erős fogu gereblyével felporhanítva a veteményezés vagy ültetés előtt. A burgonyát ellenben minden további előmunkálat nélkül el lehet ültetni az őszelet felásott földbe. Éppen úgy a borsót is, csupán ha később a kelés után — ha csak gyomok mutatkoznak — lesz az megkapálva. A később beültetendő veteményágakat ellenben — főleg ha azok megkérgekedtek — a beültetés előtt felületelen fel kell ásní.

Az őszelet felásott talajban továbbá tavasszal a felületre jutott finom gyommagvak is korán csíraba indulván, azok erős felgerbelyezés által elpusztíthatnak, míg ellenben a talajban melyebbre került gyommagvak viszont ki nem kelhetnek, azok a veteményeket el sem nyomhatják, a mit ez a tavaszi felásás mellett a talajnak oly gyakran előjön, ha a gyomlálásra nincs elég ideje, vagy azt az esős időjárás végezni nem engedi.

Az őszelet felásott talaj azonkívül, hogy felszínén elegendő porhanyósággal bír arra, hogy benne a veteménymagvak gyorsan kikeljenek, alsóbb rétegekben egyzersmind eléggé meg is ülleszk, a mi viszont a növény gyökereinek munkálkodására van jótékony hatással, ugyanis, ha a mint ez a talaj tavasszal való felásása mellett előző, hogy a talaj nincs eléggé alsóbb rétegekben megülepvede s a belé ültetett növények gyökere a talajban mindentűn füres hezagokra talál, az részint a szárazság által szenved, részint penészt kap, s ennek folytán pusztul el.

Végre a konyháskert talajának még az ősz folytán való felásása mellett szól az is, hogy az ily talajban a belé ültetett palánták (részak) sokkal jobban s biztosabban megfogamzanak, mint pedig a tavasszal felásott talajban. Kivált a káposzta azon növény, mely a mellett, hogy jó nyirkos talajt kíván, egyzersmind azt is megköveteli, hogy a talaj, melybe ültetve lesz, alsó rétegekben meg legyen ülepvede. A káposzta-ráza egyáltalán nem szereti, ha ültetés előtt közvetlenül fel lesz porhanyítva a talaj s a későbbi kapálást is csak felületesen kell a káposzta földön végezni, csupán a meynyire azt a gyomok kiirtása s a talaj felszínének felporhanyítása megkívánja.

Helyi és vidéki hírek.

— **50 éves papsága jubileumát** ünnepelte e hó 10-én Töt-keresztúr evang. gyülekezte ne Bérke János alesperes urnak. Járásunk közéletének egyik kimagasló alakja a nagytisztelő úr s hívei, pártásnik méltán ünnepelték felszázados működését, mert való igaz, hogy az evang. egyházi és iskolai élet terén úgy a jó, mint a rossz napokban szabadulvú hazafiás működésének maradván emléket állított.

Az ünnepélyen az evang. egyházat Kund Sámuel répezelaki evang. esperes, Hafenschcer Károly sárvári és járásunk összes evang. lelkeszei képviselték, — az ev. reformatusok esperessége szintén küldöttség által tisztelgett, s mint ilyenek jelentek meg Antal Diénes zala-sztygyörgy-völgyi, Szűcs László senyhézi és Rácz István kerzezi ref. lelkeszek. Az evang. tanítók szintén teljes számmal jelentek meg szerettét felügyelőjük tisztelőre.

Az egyházi szertartás d. e. 10 órákor kezdődött egyházi ének s a következő „Hála ének”-kel:

Oh Atyánk és Vezérünk, szállj le hozzánk,
Fogadd el tőlünk e háládó imánk; [zánk,
Most, midőn egy lelkes működésnek
Hála-ünnepén hangzik fel az ének.

Oh Istenünk, te légy velünk,
Jó Istenünk, maradj velünk!
Fél, fél, a lelkeseket emeljed fel,
Fél, fél, fél, imánk hozzád hansson fel,
Hallgass meg fohásznakat,
S áldd lelkü pástomunkat.

Midőn Kund Sámuel esperes megjelent az oltár előtt s hozzá kezdett magyartalan beszédhez, a szorongásig megtelt templomban nem volt egyén, kinek arczán a meghatótsággal észrevehető ne lett volna. A minden tekintetben remek magyar szónoklat után Czifóth Rezső püszizói ev. lelkesz beszélt vend nyelven. Ezt a következők „A I kalmi ima” követte:

Halld imánkat, ének Úra,
E gyülekezet esdve kér,
Éltetd a porba hullt
Lelkeszeink jólejtét.
[Imája: áldd meg pástoroit,
Éltetd meg sok éveken át]

E gyülekezet esd hozzád
Böddg jöletetűn annak,
Ki felszázados pályáját
Bíszón futta meg általad.
[Imája: áldd meg pástoroit,
Éltetd meg sok éveken át]

Most az 50 éves pap Bérke János szóltat a meghatótságtól előbb kissé halk remegő hangon, de a mint az 50 év lefolyt küzdölméit, emlékeit kezdte felidézni — mintha maga is újra átfutott volna — értelpes esengő hangban mondott híveinek egy olyan beszédet, mely az ünnepély egyik legszebb részét képezte. Végül Antal Diénes ref. lelkesz üdvözölte a jubiliás alesperest a testvér egyház nevében. Antal Diénes egyike a legjobb ref. szónokoknak s így nem esoda, ha jól szerkesztett, kifőnően előadott szónoklatával ragadta el az ünnepelő közönség nagy tömegét.

Az ev. tanítók nevében Varga Endre felső-petrőzei tanító mondott igen szép, bárkinek díszreterre való üdvözöl-beszédet. Különösen megható által békelt tartható. Némely helyen fak oduba elzárható, falakba kövek által beékelhető, de azután óvatossággal kell lenni, hogy a rémes fogoly ki ne szabadulhasson.

Az ugyrevezett fekete halálnak, azon réttanetes kolerának, mely a 14. században különösen a felső Rájna vidékén oly iszonyatos pusztított, nevezetesen Basel városában több mint tízezer ember esett áldozatul; a szomszéd Rheinfelében annyi embert élt meg a vész, hogy nem maradt, ki a holtakat eltemesse. A munda szerint csak 12 öreg maradt életben, kiknek egy másik az égből mindentelbe bűtös füvékről énekelt, melyeket élvezően, életem maradtak. Ekkor elhatározták, hogy egy-egyét erővel a házakban fekvő hullákat eltakarítják. Azon időből származik a mai nap is fennálló szokas, hogy karácsony éjjel e váro sika legidősebb 12 polgára hosszú köpelyben s égő lámpával kerülőt tartanak s bizonyos dall énekeknek, melyben szent Sostyén pátrónusú hívják segítségül, ki már Diaconus Paulus longobardu-annál és később ama biztos kolera alkalmával mutatta be hatalmát, mely a 16. században Helvétia lakosságát megtizedelte.

Baden és Zürich közt levő Wettingen nevű faluban a fekete halál az összes lakosságot elragadta, emnek következtében e helység földjei a szomszéd kolostor tulajdonába mentek át. E kolostorból még mostanában is olykor kísértetek látnak kijönni, a melyek féltékeny kúrnat tesz s azután ismét elfutnak a kolostor pajtáiban. Kire e kísértet rálehel, az halálra. Midőn Arrau kantontban levő Sion nevű kolostor apátja ellen a parasztság pártot fűtött s a kolostort megtámadván, az apátot megölték, a felkelték egy erősen elzárt vasajtóhoz értek, mely mög a kolostorban elhalt barátok valának elhelyezve. Azon idelemben, hogy a vasajtó mögött borpinze van, azt feltörték — s íne, a pestis kiszabadult s a gonoszlévek már hazamendően elhaltak.

Graubündenben a kolera idején egy ember éjjeltáiban halk zenét hallott ablaka alatt. Kiugrik az ágyból, egyik lábára felhuzza nadrágját, félrehuzza a függönyt s kinéz az ablakon. Hat éppen az ablak előtt indul el a halál, hegedővel kezében s utána hosszu halotti menet, közte számos barátja és ismerőse; végül saját magát látja egyik lábbal a nadrágban. Ijedten ugrott vissza, Másnap meggyövedelte, hogy ő lesz a faluban az utolsó, ki a kolerában meg fog halni. Ugy is történt. (Folyt. köv.)

készno sztrán, esi je rávnuok grüdnaszta zemla, pred szejádnov sze gori szkopu znoúvics.

V-jeszén na gori szkopunoj zemli na szprotoletje gorosztánjena travjina sze lejko grablami odvrné, stera je pa bole globoko prislá, tiszta pouv nemre na nikoj szpraviti, ár készno vo pride, ali pri szprotolesnyem gori kopanyi sze tou vsze lejko naprej dá, czilou esi je mokrina.

Jeszenszko gorikopanye zvintoga ka je od zgoraj méonatna i tak szemen frisko zide, odszpodje je tídi vkítj szédena, i tak je szejádví sztálna, ka jáko naprejpomága, ka je pri szprotolesnyemi gorikopanyi nej tak i záto navékse ali szühocso trpi, ali pa szpiszúvli i tak more prejti.

Na szleidnye je isztina, ka v-onoj zemlje, stera je v-jeszén gori szkopana kapiszta je doszta jaksa, kak esi je na szprotoletje gori szkopana, ár je kapiszta ona, stera zselej, kaj na zemla odszpodí szédena bode Zelje nema rado, ka naj zemla te gda sze zadij — mélnata bode — i okápanye sze naj te zgodij, gda sze travjina vó vdári.

Domácsi i zvüszki glászi.

— **50 lejt prebivajoucsaga** diühovoga paszτέρα jubileum je szvetila ete mejszezc 10. dánya kriszeska ev. gmajna na vizsko postivnoga Bérke Jánosa diúevnoga paszτέρα sztrán gledoucs. Ele nase bírovie i krajine je on eden znameniti vszko postiváni kejp, nyegovi fárnice nyegova ov-czé, nyegovi diühovni pájdáske szo zaistno szvetilí nyegovoga opravít-szta sztoke polovice, ár je gytisna i isztina, ka je pri diúevnom i solszkom tekáji kak vu ti dobri tak vu ti lagoji dneví szvojeja sztálisa, naprejdenja z-domovinszkim tálom lejpi szpomének gor postavo.

Na té veliki znameniti dén szo tam bíli Kund Sámuel z-Répezelaka ev. diúevni paszτέρ i sinyor, Hafenschcer Károly sárvárszki i Turesanyi ker-mendzski diúevni paszτέρ; zvün oni nase okroline vszi diúevni paszτέρ; z-te kalavinszke esperiese szo tídi poszlanczi prislí, kakti: Antal Diénes Z-Szentgyörgyölgya, Szűcs László Senyhézi és Rácz Stevan z-Kereszete diúevni paszτέρje. Solszki vuestitelje szo vszi tao vzéli v-tom znamenitom szvétki posténye szkázajoucs szvojeja líblénoga voditela.

Bosza szlízisa je sze je zasnela v-10 vüri szpévanyem. — potom szo Kund Sámuel sinyor sztopuní pred oltár i szo naprej dáli edno znamenito zgovárjanye na toga jubilariskoga pred ono vnoage, steri szo nunes nej meszta meli vu ezérkvi, i nej je bílou ednoga vu ezérkvi, ka bi radoszi szkize nej polejvale líeza nyegovoga. Po etomtoga je Czifóth Rezső pü-czonszki diühovnik sztopno na predganiezo, i razkladao toga jubilariskoga vrdnoszt po szlovenszkom jeziki, dokonesavsi szpejvali szo prijéni peszem.

Zalaj pa te 50 lejt bodoucsi diúevni paszτέρ je sztopno na predganiezo, szavro pomali, po málom glászi, ali gda je tak ti tá pretekoucsi 50 lejt szvoji teskoucs, brig znamenitoszt napredszkalo, taze dá te sze znoúvics poroudu, z-vrejím tálom tím poszlívajoucsim tákso predgo drzaso, stera je té szvéték potridla.

Naszlednye je Antal Diénes kalavinszki diúevni paszτέρ pozdrávtao toga jubilariskoga diúevga paszτέρα i sinyora, kakti brata vu gospodnomu iméni. Antal Diénes kakti eden najznamenitejsi kalavinszki predgar szvojom napredjavanyem je vsze poszlávcsa obészelo.

Zvuesitelov sztráni je Varga Endre Gornyi-Petrouvez solszki vnesitel edno levele vrdno zgovárjanye naprej dao vu vszej vje itelov iméni. Naj veszejsze je bílou gda je Horváth Péter z-Tótlaka poddel-ez i gmajnszki kurátor naprejsztopno, za nyim edna v-béloom gvanti obel-eseni diklina, stera je edna lejpo bíblo na ednom vankisi polozsno, prek dála tomi jubilariskom diühovniki na szpomének, te kurátor prosvizsi búg pomoucs, ka naj ovcs paszτέρα esese gospodiu búng dugo szveti dá. Po etom zahrálna peszem.

Po boszoi szlízisi szo i pozváni vu toga diúevnoga paszτέρα prebivá-lisasa meszto sze vkúpszpravili na obed, gde med muzsikov, i doszta vrejji szrez szlízajoucsi pozdrávanyem szo obed meli.

Veszer szo páli veszerjo opravili, po etomtoga szo pa z-dobre voule zasnelni plészati. Vu obemni je szvéték bol, dobra vola prebjila med igra-nym plészati, raketine plészavali, z-mozsari sztrólab, i tou je trpeló dokées je szuoze nej gor slo. — Táksi znameniti szvéték szo nej vidili nej za szvelni ni Krizsavezi, ni ete szlovenszka krajina.

— **V-szoboti Terejzino szenye** je edno to nájkéke bílou ino kak esájimo — sze je doszta oudalo ino szpekújipilo.

Tak právojeosi esarna szmrt tszta sztrasa kolera, stera je 14. szto-tini czilon privisnoj Rájni okroglini, tak ne zagovorno púsztila, póméici Basel városi vesce petnájszet jezéro lídi szpadnole na aldávanya, v-szoszidszvíli Rheinfelében telko lídi je szpekúkla, ka je ne osztló sto bi urtvezece zako-pao. Po pripoveszti szamo 12 sztráni je vsztki osztló, stera je edna fitza zneúész szefeló szkrivnoszke tráve szpevala, sterimi szo sze hránili, szo v-zsitki osztló. Te szo szí szkonési ka szkúpnog moesjov do mrtve telja za kápali. Od tsiztoga mao szkajno do déndénoszoga tá návada, ka na szvétí dén noes toga várasa najsztarejsi 12 púrgarov v-dngom kapúli i goréson lampason okoulik id-je zvün várasa i edno peszem szpevejo, v-steroj szvét-oga Sebestyana patronusa zvojejo na pomocs, steri sze Diaconus Paulus longobardosi i szledi pri tsiztoj gvínsnoj koléri je pokázao mrtvi szvojo moies, stera je 16. sztofini Helvétie sztanovniké podesztelici Bádén i med Zürichli lézsésca Wettingen veszicsa sze sztanovniké esarna szmrté poklaka, ka sze potom ezela veszicsa ezela poulek eden klostér sze za szvoje potrdó. Od toga klostera esese zdaj negde vidíti sztrasilo vó pridti, stera na pouli okolik odi i pá preméni v-klosturi. Na koga tá sztrasilo gori zúbine more potiztom mrtvi. Arau kantoni Sion iméni, klostérszkoni apúti szo prouti sztanoli, Apata szo vmorili, preutisztaucezi szo na edna szleczna doli zapra dveri szo prislí, gde szo v-koléri mrtvi baráti bíli za kopani, szo miszlili, ka je vinszka penicsa szo gori vtrgnoli — i glédaje pestis sze vó odszlobodo i tej Híndódelezi vrle kak bi domou prislí szo vmrli.

V-Graubündeni v-kolerszkom vremení je eden eslovik v-polnocsi tílno muzsiko eszó pod oknon.

Vó szkoési z-posztelé, na edno nogo sze gori potégne híles, v-krajpó-téce firhaug i vó gléda nad okno. Rávnoc: pred oknon ide polék szmrt, z-goszlamí vrokaj i zanyouvu dugi szpévod, m-dnyáni doszta szvoji pájdaso i pozváni; na szlednye szebé vidi z-ednov nógou v-lacsaj. Presztraso sze i nazaj szkoecs.

Drúgídén je prorokúvao, ka de on szlednyi veszicszi, ki v-koléri merje i tak sze je zgodilo. (Dale pride.)

